

Kamervragen van het lid Jungbluth (GroenLinks) aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de zwakke rekenprestaties in het basisonderwijs, kenmerk 2050611230.

1

Bent u bekend met de publicaties over zwakke rekenprestaties volgens het periodieke peilingsonderzoek van het CITO?

Antwoord

Ja, ik ben bekend met de publicatie van het PPON rapport Balans van het reken- wiskundeonderwijs aan het einde van de basisschool.

2

Baren deze bevindingen u zorgen?

Antwoord

Het beeld dat het PPON-rapport schetst is genuanceerd. Op sommige onderdelen scoren leerlingen juist beter: getallen en getalrelaties, schattend rekenen. De negatieve ontwikkeling op het gebied van de vaardigheid van kinderen met bewerkingen (cijferen) is een belangrijk signaal dat nader moet worden bekeken.

Nederland scoort over het algemeen goed in internationaal vergelijkend onderzoek op het gebied van rekenen/wiskunde competenties van kinderen (PISA, TIMSS). Op dit moment loopt er weer een TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) waarover in 2007 of 2008 wordt gerapporteerd.

3

Bent u zich er van bewust dat de bevindingen niet zijn gerapporteerd door scholen noch door de Inspectie van het Onderwijs? Wat is hierover uw oordeel?

Antwoord

Cito publiceert zelf de resultaten van het PPON onderzoek. De Inspectie van het Onderwijs verwerkt onderzoeksresultaten, waaronder die van het PPON, in de jaarlijkse Onderwijsverslagen. De uitkomsten van het PPON onderzoek rekenen/wiskunde zullen worden verwerkt in het Onderwijsverslag over het schooljaar 2006-2007.

4

Realiseert u zich dat de betrokken scholen noch de Inspectie van het Onderwijs zich bij de beoordeling van schoolresultaten – bij gebrek aan een referentieschema voor de te verwachten prestaties bij het onderscheiden schoolpubliek – hoeven te realiseren dat de daar geleverde prestaties mogelijk indicatief zijn voor wat landelijk wel als een misstand valt te betitelen en derhalve ook op schoolniveau een feitelijke misstand is?

Antwoord

De opzet van het PPON-onderzoek laat geen conclusies op schoolniveau toe waarmee scholen zich onderling kunnen vergelijken. In het PPON-onderzoek worden op gedetailleerd niveau binnen het leerstofgebied rekenen/wiskunde ontwikkelingen, trends in beeld gebracht op een langere termijn, die

op lokaal niveau (schoolniveau) en op de korte termijn nauwelijks waarneembaar zijn. Daarmee heeft het een eigen bijdrage in de maatschappelijke en onderwijskundige discussie over de ontwikkelingen in het Nederlandse basisonderwijs.

5

Erkent u de noodzaak van een stelsel dat zoveel mogelijk de afzonderlijke scholen en de Inspectie van het Onderwijs attendeert op mogelijke discongruenties in de geleverde prestaties en de sociaal-etnische samenstelling van het schoolpubliek, zodanig dat landelijke misstanden voortaan ook op schoolniveau snel worden opgemerkt?

Antwoord

Deze noodzaak onderken ik, en is ook de basis van het inspectietoezicht.

De Inspectie evalueert de opbrengsten van scholen aan de hand van de leerlingenpopulatie van die scholen. Schiet die opbrengst tekort, dan spreekt de inspectie de betreffende scholen daarop aan.

Op deze basis kan de Inspectie ook een landelijk beeld geven, dat zonedig tot bijstelling van beleid leidt.

6

Bent u bereid, mede om voorwaarden te scheppen voor 'Good Governance', te helpen bewerkstelligen dat scholen over zo'n referentiescherm de beschikking krijgen en vervolgens ook verplicht worden in termen dit schema te rapporteren?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 5.

Ik beoog in het kader van Governance een versobering van het toezicht. Daarom bekijk ik ook de wijze waarop scholen verantwoording kunnen afleggen over de opbrengsten bij leerlingen.

7

Kunt u zich vinden in de stelling dat de gesignaleerde achterstanden bij rekenen, samen met eerder en bij voortdurend gesignaleerde achterstanden bij lezen en taal, indicatief zijn voor een algehele problematische ontwikkeling van de cognitieve vaardigheden van grote groepen leerlingen, zowel allochtone als autochtone?

Antwoord

Nee. De uitkomsten van de PPOON onderzoeken naar rekenen/wiskunde en Nederlandse taal en de jaarlijkse Cito-scores geven geen aanleiding tot een dergelijke uitspraak. Bovendien scoren Nederlandse leerlingen in internationale vergelijkingen (TIMMS, PIRLS) als regel zeer goed. Minder goede scores zijn wel altijd aanleiding om goed te bekijken wat er aan de hand is. In mijn beleidsreactie op het Onderwijsverslag 2004-2005 geef ik dat ook aan voor taal en rekenen.

8

Bent u zich bewust van het feit dat de gesignaleerde achterstanden bij lezen, taal en rekenen zich geconcentreerd voordoen bij de doelgroepen van het achterstandenbeleid en vooral betrekking hebben op leerstof die thuishoort bij de hogere leerjaren van het basisonderwijs?

Antwoord

Uit het PPON-rapport rekenen/wiskunde blijkt inderdaad dat zowel 1.25-leerlingen al 1.90-leerlingen een achterstand hebben ten opzichte van 1.00-leerlingen. Dat blijkt bijvoorbeeld ook uit gegevens uit het PRIMA-cohort en uit internationale vergelijkingen.

Een bepaalde sociale, economische of culturele achtergrond kan betekenen dat een kind bij de start in het primair onderwijs al achterloopt op andere kinderen. Deze groep kinderen vormt de doelgroep van het onderwijsachterstandenbeleid. Onderwijsachterstandenbeleid is bedoeld om scholen in staat te stellen extra aandacht aan achterstandsgroepen te geven.

9

Deelt u de mening dat voor de bestrijding van onderwijsachterstanden een nieuwe bezieling nodig is van het achterstandenbeleid in termen van benoembare streefdoelen in kernvakken, breder dan alleen bij taal en nadrukkelijk toegespitst op het leerplan voor de hogere jaren van het basisonderwijs?

Antwoord

Het beleid dat zich richt op het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden wordt momenteel herzien en herijkt. Met ingang van augustus 2006 worden wijzigingen doorgevoerd in de Wet op het Primair Onderwijs op het gebied van het onderwijsachterstandenbeleid. Dit betreft onder andere de verantwoordelijkheden van gemeenten en schoolbesturen en de nieuwe kaders voor de Voor- en Vroegschoolse Educatie en schakelklassen. Een AMvB die de nadere uitwerking vastlegt voor het nieuwe onderwijsachterstandenbeleid is momenteel in voorbereiding.

Ook is het afgelopen jaar de gewichtenregeling basisonderwijs herijkt. De nieuwe gewichtenregeling wordt met ingang van augustus 2006 ingevoerd, waardoor beter wordt aangesloten bij feitelijke achterstanden van leerlingen. Met dit geheel aan veranderingen wordt beoogd de onderwijsachterstanden op onder andere het gebied van taal en rekenen, effectiever te bestrijden.

10

Wilt u voor zo'n nieuwe bezieling van het achterstandenbeleid initiatieven ontwikkelen?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 9.